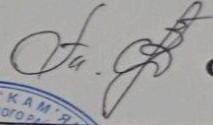

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Світлана ТРИФАН

2023 року

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Комунального закладу
«Кам'янський ліцей
Кам'янецької сільської ради
Чернівецького району
Чернівецької області»
на 2023/2024 н.р.**

Схвалено

педагогічною радою закладу

Протокол №1 від 30.08.2023 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

1.2 Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

1.3 Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

1.4 Перелік освітніх галузей.

1.5 Форми організації освітнього процесу.

1.6 Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

II. ОПИС "МОДЕЛІ" ПЕРШОКЛАСНИКА В УМОВАХ НУШ

III. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ 5-6 КЛАСІВ НУШ

IV. ОПИС "МОДЕЛІ" ВИПУСКНИКА ШКОЛИ

V. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

VI. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАНИХ У НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

VII. ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ РЕАЛІЗОВАНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.

VIII. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма Кам'янського ліцею Кам'янецької сільської ради Чернівецького району Чернівецької області як закладу загальної середньої освіти розроблена на 2023-2024 н. р. відповідно до :

- ✓ Конституції України (ст.53);
- ✓ Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 7 серпня 2013р. №538);
- ✓ наказу МОН України від 11.09.2009 №854 «Про затвердження нової редакції Концепції профільного навчання у старшій школі»;
- ✓ наказу МОН України від 12 .08. 2022 року № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;
- ✓ наказу МОН України від 20.04.2018 №407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня»;
- ✓ наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- ✓ наказу МОН України № 235 від 19.02.2022 р.» Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти;
- ✓ наказу МОН України від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- ✓ наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- ✓ листа МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»;
- ✓ наказу МОН України від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- ✓ Указу президента України №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»;
- ✓ Закону України «Про затвердження Указу Президента України "Про продовження строку дії воєнного стану в Україні"

і забезпечує діяльність у сфері загальної середньої освіти для реалізації права громадян на отримання загальної середньої освіти (початкової загальної освіти, базової загальної середньої освіти, повної загальної середньої освіти) корекцію психічного й фізичного розвитку дітей шкільного віку.

У 2023/2024 навчальному році функціонуватимуть 47 класів, в яких будуть навчатися 1181 учень.

Державна політика у сфері освіти в питаннях навчання та виховання підростаючого покоління визначає систему освіти, яка має забезпечити умови для інтелектуального, соціального, морального та фізичного розвитку учнів, тим самим виховуючи всебічно розвинену особистість, здатну реалізувати себе в повній мірі у дорослому житті, виховати конкурентоспроможну особистість, яка має попит на сучасному ринку праці. Це закріплено Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття»», «Про загальну середню освіту», «Про Національну доктрину розвитку освіти», Концепцією профільного навчання у старшій школі, Державним стандартом початкової, базової і повної загальної середньої освіти, вимогами Концепції Нової української школи.

Освітня програма Кам'янського ліцею адресована здобувачам освіти, учителям, батькам та партнерам школи. Користуючись текстом програми, учителі, здобувачі освіти, батьки, партнери школи зможуть визначити стратегію розвитку школи, мету та пріоритети освітніх відносин, особливості оцінювання здобувачів освіти, варіативність навчального плану, модель випускника школи.

Освітня програма відповідає програмі розвитку школи на 2023-2024 н.р., мета якої – забезпечення доступності та підвищення якості освіти через оновлення змісту та реалізацію стратегічних завдань Нової української школи.

Нормативний термін Освітньої програми – 1 рік.

Кам'янський ліцей Кам'янецької сільської ради Кам'янецької ТГ Чернівецького району Чернівецької області з українською мовою навчання здійснює освітній процес за трьома ступенями освіти згідно Типового положення про загальноосвітній навчальний заклад.

Освітня програма на 2023-2024 н.р. розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанов Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, наказу МОН України від 12 серпня 2022 року № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України, № 235 від 19.02.2022 р. «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»; № 405 - Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (7-9 кл.), № 408 - Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня(10-11 кл.)

Кам'янський ліцей є комунальним закладом освіти села Кам'янка. Він розташований у центрі та розміщається у три поверховій будівлі. Управління закладом життєвого проектування здійснюється його засновником – Кам'янецькою сільською радою. Безпосереднє керівництво ліцеєм здійснює її директор.

2023-2024 навчальний рік розпочинається 01 вересня 2023 р. і закінчується не пізніше 1 липня 2024 р., відповідно до ст. 16 Закону України «Про загальну середню освіту». Режим роботи Кам'янського ліцею для 1-11-х класів – п'ятиденний.

Факультативні заняття здійснюються за окремим розкладом.

Робочий день у навчальному закладі починається о 8 годині 00 хвилин ранку, перший урок починається о 8 годині 30 хвилин, сьомий урок закінчується о 15 годині 05 хвилин. Навчальний заклад працюватиме за очною формою навчання. Основною формою роботи і розрахунковою одиницею робочого часу є урок.

Тривалість уроку: у перших класах – 35 хвилин, 2-4 класах - 40 хвилин, 5-9 класах - 45 хвилин. Тривалість перерв між уроками – 10 хвилин, після 2,3-го уроків – 20 хвилин.

Структура навчального року – семестрова. Тижневий режим роботи регламентується розкладом занять. Робочий навчальний план розробляється щороку на основі Типових навчальних планів МОН України. Для оцінки поточної успішності учнів 1-2 класів використовується формувальне вербальне оцінювання. Для учнів 3-4 класів – формувальне та підсумкове оцінювання. Для оцінки поточної успішності учнів 6-11 класів використовується 12-ти бальна система (низький рівень - 1-3, середній рівень - 4-6, достатній рівень - 7-9, високий рівень 10-12). Рішенням педагогічної ради для оцінки успішності учнів 5-х класів відбуватиметься поетапний перехід на 12-ти бальну систему оцінювання навчальних досягнень (низький рівень - 1-3, середній рівень - 4-6, достатній рівень - 7-9, високий рівень 10-12) та використовуватиметься формувальне оцінювання.

Оцінка за семестр та підсумкові оцінки виставляються вчителями на підставі тематичних атестацій.

Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється відповідно до наказу №367 від 16.04.2018 року «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та проведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти». Прийом учнів проводиться згідно із наказом директора, що видається на підставі особистої заяви (для неповнолітніх – заяви батьків) та відповідної довідки медкомісії.

Переведення учнів до наступного класу, відрахування з ліцею (за умови систематичного невиконання навчальних планів та програм, невиконання вимог Статуту ліцею) вирішується педагогічною радою та затверджується наказом директора ліцею. Випускникам ліцею видається свідоцтво про освіту встановленого державного зразка.

Особлива увага приділяється вивченню учнями української мови як державної, предмету «Захист України», предметам природничо-математичного циклу, у тому числі й питанню формування фінансової грамотності, сучасним комп'ютерним технологіям, соціальній та громадянській компетентності, здоровому способу життя.

Мовою освітнього процесу в Кам'янського ліцею є українська.

Освітній процес у ліцеї здійснюється за очною індивідуальною (педагогічний патронаж), сімейною та інклюзивною формами навчання.

Структура 2023/2024 н. р.

I семестр – 01.09.2023 р. – 22.12.2023 р.

II семестр – 09.01.2024 р. – 31.05.2024 р.

Канікули:

осінні – 23.10.23 р. – 29.10.23 р. (7 днів)

зимові – 23.12.23 р. – 08.01.24 р. (17 днів)

весняні – 25.03.24 р. – 31.03.24 р. (7 днів)

З урахуванням кліматичних умов, епідемічної ситуації та ризиків воєнних дій за рішенням педагогічної ради форма навчання, структура 2023-2024 н.р. та терміни канікул можуть змінюватися.

Навчальні екскурсії та навчально-виробничу практику у 1-4, 5-8, 10 класах у 2023-2024 н. р. буде проведено відповідно до графіку та записано у класних журналах.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 31 травня 2023 р. Дата вручення документів про освіту випускникам II та III ступенів навчання визначатимуться додатково (в залежності від термінів проведення ДПА та ЗНО).

У 2023-2024 навчальному році педагогічний колектив працюватиме над єдиною методичною проблемою «Соціалізація особистості на засадах створення сприятливого освітнього середовища в умовах компетентнісного підходу та використання інноваційного потенціалу педагогів». З метою удосконалення професійної компетентності кожного вчителя, підвищення науково-теоретичного й загально культурного рівня, психолого-педагогічної підготовки та професійної майстерності, розвиток їх творчої ініціативи, формування в них готовності до самовдосконалення, самоосвіти, саморозвитку, пріоритетним завданням роботи над методичною проблемою є оновлення ролі вчителя як висококваліфікованого фахівця, який володіє значним арсеналом інноваційних технологій організації освітнього процесу.

Освітня програма Кам'янського ліцею окреслює такі складові:

- ✓ загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчального плану;
- ✓ очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм;
- ✓ форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- ✓ вимоги до осіб, які навчатимуться за цією Освітньою програмою;
- ✓ навчальні програми предметів, що вивчаються у закладі;
- ✓ перелік навчальних предметів варіативної складової;
- ✓ організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами.

1.1 Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-11-х класів закладу загальної середньої освіти складає:

для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік,

для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,
 для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
 для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік,
 для 5-х класів – 1085 годин/навчальний рік,
 для 6-х класів – 1190 годин/навчальний рік,
 для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
 для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
 для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік,
 для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,
 для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік;

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Кам'янського ліцею, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру I, II, III рівнів освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів, передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети, які охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

1.2 Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, що ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

До ключових компетентностей належить уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності, а до предметних (галузевих) - комунікативна, літературна, мистецька, міжпредметна естетична, природничо-наукова і математична, проектно-технологічна та інформаційно-комунікаційна, суспільствознавча, історична і здоров'язбережувальна компетентності.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення

		невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні

		моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети;

		організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна громадянська компетентності і	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

		Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту;

	задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються міжпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізнi лінії	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі

міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, порядок, форму проведення і перелік навчальних предметів якої визначає МОН України.

1.3 Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

1.4 Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

1.5 Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, а саме:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроків проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних

заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед учителем. Практичні заняття (лабораторні, семінари, тренінги тощо) можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

1.6 Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- ✓ кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ якість проведення навчальних занять;
- ✓ моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ✓ упровадження ключових компонентів НУШ, а саме: оновлення змісту освіти, свобода творчості та професійного зростання вчителя, партнерство між учителем, учнем та батьками, дитиноцентризм;
- ✓ створення позитивного сучасного освітнього середовища;
- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

За рішенням педагогічної ради №1 від 31.08.2023 р. оцінювання навчальних досягнень учнів 1-2 класів здійснюється вербально, 3-4 класів – формувальне і річне підсумкове рівневе оцінювання, 5-6 класів - формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне, 7-9 класів - поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою, а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Курси за вибором у 5-11 класів – відповідно до критеріїв оцінювання.

II. ОПИС "МОДЕЛІ" ПЕРШОКЛАСНИКА В УМОВАХ НУШ

Нова українська школа – це ключова довгоочікувана реформа, яка започаткувала новий підхід до навчання дітей у молодших класах. Акцент робитиметься на вміннях, а не знаннях. Дітей навчатимуть працювати в колективі й розуміти інших. Освіта буде спрямована на розвиток компетенцій. Діти вчитимуться шукати інформацію, вирішувати проблеми й ефективно спілкуватися одне з одним.

Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті. НУШ – це школа, до якої приємно ходити учням. Тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятись висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами. Водночас батькам теж подобається відвідувати цю школу, адже тут панують співпраця та взаєморозуміння.

Ключова зміна для учнів стосується підходів до навчання та змісту освіти. Замість запам'ятовування фактів та визначень понять, учні набуватимуть компетентностей. Це – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та подальшу навчальну діяльність. Тобто формується ядро знань, на яке будуть накладатись уміння цими знаннями користуватися, цінності та навички, що знадобляться випускникам української школи в професійному та приватному житті.

Список компетентностей, яких набуватимуть учні, уже закріплено законом «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;

- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність.

Спільними для всіх компетентностей є так звані наскрізні вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Щоб набувати компетентностей, школярі навчатимуться за діяльнісним підходом – тобто частіше щось робитимуть, замість сидіння за партами і слухаючи вчителя. Також Концепція НУШ пропонує впроваджувати інтегроване та проектне навчання. Такий спосіб сприяє тому, що учні отримують цілісне уявлення про світ – адже вивчають явища з точки зору різних наук та вчаться вирішувати реальні проблеми за допомогою знань з різних дисциплін.

Тому, співпраця між усіма учасниками освітнього процесу – учителів, учнів, адміністрацій та батьків – наріжний камінь, який допоможе досягти всіх інших результатів. Адже тільки так можливо втілити головну мету: змінити освітнє середовище, впровадити навчання для життя. І врешті – зробити українську школу відкритою, цікавою та сучасною.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ 5 -6 КЛАСІВ НУШ

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною на сьогоднішній день. Надання пріоритетів формуванню у дітей готовності здобувати знання самостійно протягом усього життя поставило нагальну потребу у виробленні власної концепції розвитку школи, яка прокладає стратегічний напрям у роботі колективу закладу, допомагає поєднати цілі та очікуваний результат, усвідомити їх усім учасникам освітнього процесу.

Серед сучасних моделей освіти виділяють модель 4К, що включає чотири ключові компетентності, що починаються з букви «К»:

- креативність,
- комунікація,
- кооперація (співпраця),
- критичне мислення.

Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення. Тому освітня діяльність у 5 класі має спрямовуватись на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода,

міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість.

Організація освітньої діяльності в 2023-2024 н.р. в 5-6-х класах здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988р, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р № 898, наказом МОН України № 235 від 19.02.2022 р.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями Кам'янського ліцею визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма.

Реалізація призначення закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- ☐ гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- ☐ інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- ☐ визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- ☐ створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
- ☐ урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Основними формами організованої освітньої діяльності 5-класників є щоденні інтегровані заняття, групові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- 3) математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання упродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Через забезпечення єдиної лінії розвитку особистості п'ятикласника та формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини реалізуються пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу:

- ☐ створення умов для здобуття якісної освіти;
- ☐ формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- ☐ втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- ☐ сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- ☐ формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- ☐ оптимізація взаємодії з батьками;
- ☐ модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна

Математична

Природнича

Соціальна і здоров'язбережувальна

Громадянська та історична

Технологічна

Інформатична

Мистецька

Фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується у Кам'янському ліцеї в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: – формування компетентностей; – розвитку компетентностей; – перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; – корекції основних компетентностей; – комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш

регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

IV. ОПИС "МОДЕЛІ" ВИПУСКНИКА ШКОЛИ

Випускник Кам'янського ліцею – це людина освічена, що самостійно здобуває знання, готова до прийняття морально виправданих рішень. Отже, сучасний випускник вміє усвідомлювати різноманіття життєвих цінностей (свобода, співпраця, повага іншої особистості), особисту самоцінність. Вміє здійснювати вибір: жити й працювати в різновіковому колективі. Здатний планувати своє життя у відповідності з метою, приймати рішення. Має життєвий досвід діяльності в групі: під керівництвом, самостійно, в парі, з книгою, з документами, з приладами, з комп'ютером.

Основні характерологічні орієнтири особистості випускника - вільна особистість. Особистість, що має високий рівень самосвідомості, громадянськості та самодисципліни. Така, що поважає себе, усвідомлює свою цінність та цінність іншої особистості, здатна нести відповідальність перед собою та суспільством. Гуманна особистість – проявляє милосердя, доброту, здатність до співпереживання, терпимість і доброзичливість. Готова надати допомогу,

прагне до миру й розуміє цінність людського життя. Духовна особистість – має потребу до пізнання й самопізнання, рефлексії, має потребу в красі й спілкуванні. Творча особистість – наділена розвинутими здібностями, знаннями, вміннями, навичками, розвинутим інтелектом. Практична особистість – знає основи комп'ютерної грамотності, професійної підготовки, має естетичний смак, гарні манери, знає й поважає. Це людина, яка є прихильником здорового способу життя.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів початкової школи. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Таким чином, педагогічний колектив Кам'янського ліцею повинен виховувати випускника, який здатний до самовизначення й самореалізації.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

На виконання Закону України «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» від 15 вересня 2021 р. № 957 (зі змінами, внесеними Постановами КМ № 483 від 26.04.2022 № 979 від 30.08.2022), листа Міністерства освіти і науки України «Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 18.05.2012 року № 1/9 – 384, «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя» від 25.09.2012 року № 1/9-675, витягів з протоколів засідання психолого-медико-педагогічної консультації, заяв батьків та з метою

реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві в закладі створені 7 класів з інклюзивним навчанням де навчаються 10 учнів з особливими освітніми потребами.

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі створені умови для:

- ✓ забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;
- ✓ облаштування кабінетів психологічного супроводу;
- ✓ логопедичного для проведення корекційно-розвиткових занять;
- ✓ забезпечення відповідними педагогічними кадрами.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням (6 класів, 9 учнів) здійснюється відповідно до типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Для учнів 2-А, 2-Б, 4 –Г класу (з інклюзивним навчанням) навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказом МОН України від 12 .08. 2022 року № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Для учнів 5–Г, 6-Г, 6-Д класів (з інклюзивним навчанням) навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту загальної середньої освіти (постанова КМУ від 30.09.2020 № 898) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (5-9 класи) та затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021 № 235.

Для учнів 7–Б класу (з інклюзивним навчанням) навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту загальної середньої освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти та затвердженою наказом МОН України від 26.04.2018 № 405

Команда супроводу розробляє комплексну програму розвитку для кожної дитини з особливими освітніми потребами, що допомагає педагогічному колективу пристосувати середовище до потреб дитини.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу (заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі, асистент вчителя, психолог, логопед) із обов'язковим залученням батьків, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами. Вона містить загальну інформацію про учня, систему додаткових послуг, види необхідної адаптації та модифікації

навчальних матеріалів, індивідуальну навчальну програму та за потреби індивідуальний навчальний план.

Оформлення та ведення відповідної документації покладається на асистента вчителя.

Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи:

1. Загальна інформація про дитину: ім'я та прізвище, вік, телефони батьків, адреса, проблема розвитку (інформація про особливі освітні потреби), дата зарахування дитини до школи та строк, на який складається програма.

2. Наявний рівень знань і вмінь. Група фахівців протягом 1-2 місяців (в залежності від складності порушення) вивчає можливості та потреби дитини, фіксує результати вивчення:

■ її вміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання (візуальний, кінестетичний, багатосенсорний та інші, особливо якщо один зі стилів домінує), у чому їй потрібна допомога; ■ інформація щодо впливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання (відомості надані психолого-медико-педагогічною консультацією). Вся інформація повинна бути максимально точною, оскільки вона є підґрунтям для подальшого розроблення завдань.

Протягом всього навчального року здійснюється психолого-педагогічний, методичний супровід дітей з особливими освітніми потребами працівниками психологічної служби (практичним психологом, соціальними педагогами) закладу та педагогічними працівниками.

Практичний психолог школи надає систематичну консультативну допомогу педагогічним працівникам, які викладають в інклюзивних класах, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівських колективах учнів з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації.

Розклад уроків для дітей з особливими освітніми потребами складається з урахуванням індивідуальних особливостей їх навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності протягом дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

Особливістю освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. В індивідуальному навчальному плані передбачається від трьох до шести годин на тиждень для проведення корекційно-розвиткових занять з урахуванням висновку психолого-медико-педагогічної консультації та типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку, а саме: корекція розвитку та розвиток мовлення.

Такі години не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження дітей з особливими освітніми потребами.

Години виділені на проведення корекційно-розвиткових занять у зв'язку з відсутністю спеціалістів здійснюються у вигляді консультацій з відповідними педагогами на базі Глибоцького інклюзивного центру.

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

VI. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАНИХ У НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.

Сучасне інформаційне суспільство ставить перед нашим навчальним закладом завдання підготовки випускників, здатних:

- ✓ орієнтуватися в мінливих життєвих ситуаціях, самостійно здобувати необхідні знання, застосовувати їх на практиці для вирішення різноманітних проблем, що виникають, щоб протягом всього життя мати можливість знайти в ній своє місце;
- ✓ самостійно критично мислити, бачити проблеми і шукати шляхи раціонального їх вирішення, використовуючи сучасні технології; чітко усвідомлювати, де і яким чином отримані ними знання можуть бути застосовані;
- ✓ бути здатними генерувати нові ідеї, творчо мислити;
- ✓ грамотно працювати з інформацією (збирати необхідні для вирішення певної проблеми факти, аналізувати їх, робити необхідні узагальнення, зіставлення з аналогічними або альтернативними варіантами вирішення, встановлювати статистичні та логічні закономірності, робити аргументовані висновки, застосовувати отриманий досвід для виявлення і вирішення нових проблем);
- ✓ бути комунікабельними, контактними в різних соціальних групах, уміти працювати спільно в різних областях, в різних ситуаціях, запобігаючи або вміло виходячи з будь-яких конфліктних ситуацій;
- ✓ самостійно працювати над розвитком власної моральності, інтелекту, культурного рівня.

При традиційному підході до освіти досить важко виховати особистість, яка задовольняє цим вимогам. В умовах, що склалися, природно почали з'являтися різноманітні особистісні орієнтовані технології.

Особистісно орієнтоване навчання передбачає використання різноманітних форм і методів організації навчальної діяльності, що дозволяють розкривати суб'єктний досвід учнів. При цьому перед учителем постають нові завдання:

- ✓ Створення атмосфери зацікавленості кожного учня в роботі класу.
- ✓ Стимулювання учнів до висловлювань, використання різних способів виконання завдань без страху помилитися, одержати неправильну відповідь і т.п.
- ✓ Використання в ході уроку дидактичного матеріалу, що дозволяє учневі вибирати найбільш значущі для нього вид і форму навчального змісту.
- ✓ Оцінка діяльності учня не тільки за кінцевим результатом (правильно-неправильно), а й по процесу його досягнення.
- ✓ Заохочення прагнення учня знаходити свій спосіб роботи (вирішення задачі), аналізувати способи роботи інших учнів у ході уроку, вибирати та освоювати найбільш раціональні.
- ✓ Створення педагогічних ситуацій спілкування на уроці, що дозволяють кожному учневі виявляти ініціативу, самостійність, вибірковість у способах роботи, створення обстановки для природного самовираження учня.

- ✓ Серед різноманітних напрямів нових педагогічних технологій, на наш погляд, найбільш адекватними поставленим цілям і найбільш універсальними є навчання у співпраці, метод проектів, ігрові технології і диференційований підхід до навчання.

Ці напрямки належать до так званого гуманістичного підходу в психології і в освіті, головною відмінною рисою якого є особлива увага до індивідуальності людини, її особистості, чітка орієнтація на свідоме розвиток самостійного критичного мислення.

Навчання у співпраці. У технологіях, заснованих на колективному способі навчання, навчання здійснюється шляхом спілкування в динамічних або статичних парах, динамічних або варіаційних групах, коли кожен вчить кожного, особлива увага звертається на варіанти організації робочих місць учнів і використовувані при цьому засоби навчання. Переваги такої технології полягають в наступному:

- ✓ розвиваються навички розумової діяльності, включається робота пам'яті;
- ✓ актуалізуються отримані досвід і знання;
- ✓ кожен учень має можливість працювати в індивідуальному темпі;
- ✓ підвищується відповідальність за результат колективної роботи;
- ✓ удосконалюються навички логічного мислення, послідовного викладу матеріалу.

Диференційований підхід до навчання. Принцип диференційованого освітнього процесу як не можна краще сприяє здійсненню особистісного розвитку учнів і підтверджує сутність та цілі загальної середньої освіти.

Основне завдання диференційованої організації навчальної діяльності - розкрити індивідуальність, допомогти їй розвинути, устоятися, проявитися, знайти вибірковість і стійкість до соціальних впливів. Диференційоване навчання зводиться до виявлення і до максимального розвитку здібностей кожного учня. Істотно, що застосування диференційованого підходу на різних етапах навчального процесу в кінцевому підсумку спрямоване на оволодіння всіма учнями певним програмним мінімумом знань, умінь і навичок.

Диференційована організація навчальної діяльності з одного боку враховує рівень розумового розвитку, психологічні особливості учнів, абстрактно-логічний тип мислення. З іншого боку - до уваги беруться індивідуальні запити особистості, її можливості та інтереси в конкретній освітній галузі.

Диференційований процес навчання - це широке використання різних форм, методів навчання та організації навчальної діяльності на основі результатів психолого-педагогічної діагностики навчальних можливостей, нахилів, здібностей учнів.

Ігрові технології. Гра є, мабуть, найстарішим прийомом навчання. З виникненням людського суспільства з'явилася і проблема навчання дітей життєво важливим і соціально значущим прийомом і навичкам. З розвитком цивілізації ігри видозмінюються, змінюються багато предметів і соціальні сюжети ігор.

На відміну від гри взагалі педагогічні ігри мають істотну ознаку - чітко поставлену мету навчання і відповідний їй педагогічний результат, навчально-пізнавальну спрямованість. Ігрова форма занять створюється за допомогою ігрових прийомів і ситуацій, які дозволяють активізувати пізнавальну діяльність учнів.

При плануванні гри дидактична мета перетворюється в ігрову задачу, навчальна діяльність підкоряється правилам гри, навчальний матеріал використовується як засіб для гри, в навчальну діяльність вводиться елемент змагання, який переводить дидактичну задачу в ігрову, а успішне виконання дидактичного завдання зв'язується з ігровим результатом.

Метод проектів. Метод проектів не є принципово новим у світовій педагогіці. Він виник на самому початку ХХ століття. Зрозуміло, з часом ідея методу проектів зазнала певну еволюцію. Народившись з ідеї вільного виховання, в даний час метод стає інтегрованим компонентом цілком розробленої і структурованої системи освіти. Але суть її залишається незмінною - стимулювати інтерес дітей до певних проблем, що передбачає володіння певною сумою знань і передбачає через проектну діяльність вирішення цих проблем, уміння практично застосовувати отримані знання, розвиток критичного мислення.

Це комплексний метод навчання, що дозволяє будувати навчальний процес виходячи з інтересів учнів, дає можливість учневі проявити самостійність у плануванні, організації і контролі своєї навчально-пізнавальної діяльності, результати якої повинні бути "відчутними", тобто, якщо це теоретична проблема, то конкретне її рішення, якщо практична - конкретний результат, готовий до впровадження. В основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних, творчих інтересів учнів, умінь самостійно конструює свої знання, уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення. Метод проектів завжди орієнтований на самостійну діяльність учнів - індивідуальну, парну, групову, яку учні виконують протягом певного відрізка часу. Цей метод органічно поєднується з методом навчання у співробітництві, проблемним і дослідницьким методом навчання.

Таким чином, вищезазначені технології дозволяють домогтися вирішення основного завдання: розвитку пізнавальних навичок учнів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвитку критичного і творчого мислення.

Інформаційні технології як засіб активізації пізнавальної діяльності та творчого потенціалу учнів Швидкий розвиток обчислювальної техніки та розширення її функціональних можливостей дозволяє широко використовувати комп'ютери на всіх етапах навчального процесу: під час лекцій, практичних і лабораторних занять, при самопідготовці і для контролю та самоконтролю рівня засвоєння навчального матеріалу. Використання комп'ютерних технологій значно розширило можливості лекційного експерименту, дозволяючи моделювати різні процеси і явища, натурна демонстрація яких у лабораторних умовах технічно дуже складна або просто неможлива.

Що стосується нових інформаційних технологій, в першу чергу, Інтернет-технологій, то тут з'явилися і проблеми, пов'язані з широким застосуванням реферативної роботи учнів. Щоб уникнути "скачування" матеріалу з ресурсів Інтернету або використання наявної бази готових рефератів на різних носіях інформації, теми реферату формулюються так, щоб учень, по крайній мірі, використовував різні джерела, вибравши звідти матеріал, що відповідає запропонованій темі. Велику користь може принести використання навчальних програм, ресурсів Інтернету та електронних енциклопедій для розширення кругозору учнів, отримання додаткового матеріалу, що виходить за рамки підручника.

Інтернет-технології не настільки важливі для роботи на уроці. Скоріше, вони допомагають як вчителю, так і учням при вивченні будь-якої теми, надаючи великий навчальний або

методичний матеріал. Під час уроку комп'ютер доцільно використовувати, як уже зазначалося, для активізації пізнавальної діяльності учнів. Звичайно, якщо кожен з учнів буде мати можливість під час уроку користуватися персональним комп'ютером і, до того ж, мати доступ до ресурсів Всесвітньої мережі, то будуть потрібні і нові прийоми та методи роботи на уроці.

Різнорівневий ілюстративний матеріал, мультимедійні та інтерактивні моделі піднімають процес навчання на якісно новий рівень. Не можна скидати з рахунків і психологічний фактор: сучасній дитині набагато цікавіше сприймати інформацію саме в такій формі, ніж за допомогою застарілих схем і таблиць. При використанні комп'ютера на уроці інформація представляється не статично озвученою картинкою, а динамічними відео-і звукозображеннями, що значно підвищує ефективність засвоєння матеріалу.

Інтерактивні ж елементи навчальних програм дозволяють перейти від пасивного засвоєння до активного, так як учні отримують можливість самостійно моделювати явища і процеси, сприймати інформацію не лінійно, з поверненням, при необхідності, до якого-небудь фрагменту, з повторенням віртуального експерименту з тими ж або іншими початковими параметрами.

В якості однієї з форм навчання, що стимулює учнів до творчої діяльності, можна запропонувати створення одним учнем або групою учнів мультимедійної презентації, яка супроводжує вивчення будь-якої теми курсу.

Тут кожен з учнів має можливість самостійного вибору форми подання матеріалу, компоновання і дизайну слайдів. Крім того, він має можливість використовувати всі доступні засоби мультимедіа, для того, щоб зробити матеріал найбільш видовищним.

Безперечно, що в сучасній школі комп'ютер не вирішує всіх проблем, він залишається всього лише багатифункціональним технічним засобом навчання. Не менш важливі й сучасні педагогічні технології та інновації в процесі навчання, які дозволяють не просто "вкласти" в кожного учня якийсь запас знань, але, в першу чергу, створити умови для прояву пізнавальної активності учнів.

Технологія навчання у співробітництві в значній мірі може бути реалізована при груповій роботі з використанням комп'ютера та інших технічних засобів. Навчальні програми та комп'ютерні моделі, віртуальні лабораторні роботи, створення мультимедійних презентацій як не можна краще підходять для спільної роботи пар або груп учнів. При цьому учасники роботи можуть виконувати як однотипні завдання, взаємно контролюючи або замінюючи один одного, так і окремі етапи загальної роботи.

При виконанні завдань в парах або групах не потребує однакового рівня володіння технічними засобами, в процесі спільної роботи відбувається і вдосконалення практичних навичок більш "слабких" в цьому відношенні учнів.

Всі члени робочої групи зацікавлені в загальному результаті, тому неминуче і взаємонавчання не тільки по предмету проекту, а й з питань ефективного використання обчислювальної техніки та відповідних інформаційних технологій.

Навчання у співпраці з використанням інформаційних та комунікаційних технологій не вимагає безпосередньої присутності учасників групи, робота може проводитися дистанційно, з передачею матеріалів і взаємним спілкуванням за допомогою послуг Інтернету. Це також порушує діяльність окремих учасників групи на якісно новий щабель, дозволяючи залучити

до спільної діяльності і тих, хто з тих чи інших причин позбавлений можливості безпосередньої участі в роботі групи.

Диференційований підхід до навчання також може бути реалізований з використанням сучасних інформаційних технологій та мультимедійних проєктів. Учитель формулює тему проєкту з урахуванням індивідуальних інтересів і можливостей дитини, заохочуючи його до творчої праці. В цьому випадку учень має можливість реалізувати свій творчий потенціал, самостійно обираючи форму подання матеріалу, спосіб і послідовність його викладу. У моїй практиці чимало прикладів того, як учень, який показував досить посередні знання, створював самостійно і впевнено представляв на уроці підготовлений матеріал високого рівня, який часто виходить за рамки шкільної програми. Впевнене володіння комп'ютером дозволило такому учневі підвищити свою самооцінку і, до того ж, розширити кругозір і почерпнути нові для себе знання.

Комп'ютерне тестування, як і будь-яке тестування, також дає можливість індивідуалізувати і диференціювати завдання шляхом різнорівневих запитань. До того ж, тести на комп'ютері дозволяють повернутися до невідпрацьованих питань і зробити "роботу над помилками".

Комп'ютерне моделювання експерименту дозволяє кожному учневі виконувати завдання в зручному для нього ритмі, по-своєму змінювати умови експерименту, досліджувати процес незалежно від інших учнів. Це також сприяє виробленню дослідницьких навичок, спонукає до творчого пошуку закономірностей в будь-якому процесі чи явищі.

Навчальні програми надають практично безмежні можливості як вчителю, так і учню, оскільки містять добре організовану інформацію. Велика кількість ілюстрацій, анімацій і відеофрагментів, гіпертекстовий виклад матеріалу, звуковий супровід, можливість перевірки знань у формі тестування, проблемних питань та завдань дають можливість учневі самостійно вибирати не тільки зручний темп і форму сприйняття матеріалу, але і дозволяють розширити кругозір і поглибити свої знання.

Метод проєктів повністю реалізується в мультимедійних презентаціях та інших комп'ютерних проєктах. Як уже згадувалося вище, подібні проєкти можуть бути виконані за допомогою інформаційних технологій (тут, до речі, неоціненну допомогу може надати Інтернет). Швидкий доступ до різноманітної інформації, використання всіх мультимедійних можливостей дозволяють реалізувати найсміливіші і несподівані ідеї. Якщо ж учень володіє не тільки основними засобами роботи з інформацією, але і більш складними програмами, то в цьому випадку можливе створення унікальних проєктів.

Великі можливості для використання методу проєктів надає і **комп'ютерне моделювання**. Тут мова вже йде про те, що розробка комп'ютерної моделі того чи іншого процесу або явища вже сама по собі є видом проєктивної діяльності. Якщо учень володіє прийомами програмування, то в цьому випадку він має можливість глибоко проникнути не тільки в саму суть явища, а й у його математичну модель, яку потім необхідно втілити в зоровий образ. У моїй практиці є приклади розробки таких проєктів - моделювання дифузії, руху броунівської частинки, балістичного руху.

Робота над проєктом спонукає учня не тільки до глибокого вивчення теми курсу, а й до освоєння нових програм і програмних продуктів, використання новітніх інформаційних і

комунікаційних технологій. Безсумнівно, що тут вирішуються багато завдань особистісно орієнтованого навчання.

Таким чином, сучасні педагогічні технології в поєднанні з сучасними інформаційними технологіями можуть істотно підвищити ефективність освітнього процесу, вирішити поставлені перед освітньою установою завдання виховання всебічно розвиненої, творчої особистості.

В залежності від епідемічної ситуації, педагоги школи переходитимуть на режим роботи з використанням технологій дистанційного навчання, активно використовуватимуть такі платформи як Zoom, Skype, Meet.

VII. ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.

Під очікуваним результатом реалізації освітньої програми, в цілому, розуміються позитивні зміни в особистості учнів, на які орієнтована дана освітня програма.

В результаті реалізації даної освітньої програми в ліцеї будуть створені умови, що забезпечують комфортне перебування в ній учнів з різними запитами та рівнем підготовки, що дозволяють їм підготуватися до адаптації в умовах ринкових відносин і соціальних змін. У ліцеї учні зможуть отримати загальні знання базового рівня, які в подальшому будуть затребувані суспільством, так і ті, хто буде утворювати так званий середній клас.

Освітня програма орієнтована на наближення до образу учня 21 століття, сформульованому в національній ініціативи «Наша нова школа» і Стандарти освіти нового покоління, орієнтованих на виховання діяльнісної, компетентнісної, свідомої особистості.

Специфіка соціально-економічних відносин, до яких належить діяти випускнику, припускає наявність сукупності якостей, що роблять випускника конкурентним: економічну та правову готовність до дії; орієнтацію на вимірюваний і об'єктивний результат; здатність конкретизувати проблему, аналізувати ризики прийнятих рішень; лідерство як комплекс якостей, спрямованих на дії в ринкових умовах.

В результаті діяльності школа повинна мати досить високий рівень суспільного престижу і перетворитися в школу, що включає спільноту вчителів, здатних приймати управлінські рішення; які навчаються, мають ширші можливості отримання якісної освіти та достатнього рівня сформованості навичок самовизначення і самореалізації; батьків, які беруть активну участь в організації і управлінні освітнім процесом.

Очікувані кінцеві результати:

- ✓ становлення освітньої системи, що оптимально поєднує наукову спеціалізацію у викладанні навчальних предметів з прилученням учнів до світу духовних і моральних цінностей;
- ✓ дієва система органів громадського управління школою, яка розширює соціальне партнерство та участь учнів у проектуванні та самоврядування школою;

- ✓ функціонує відкрите (демократичне) простір, що враховує можливості та потреби кожного учасника освітнього процесу і формує механізми особистісної й громадянської зрілості учнів;
- ✓ забезпечення організаційно-педагогічних умов для збереження, зміцнення, відновлення здоров'я учнів школи та формування навичок на принципах соціального партнерства.
- ✓ побудова навчально-виховного процесу на основі ефективних здоров'язберігаючих освітніх технологій, що відрізняються гнучкістю, варіативністю, відкритістю та компетентнісною спрямованістю.

Основним показником якості освіти ліцею є позитивна динаміка (або стабілізація) індивідуальних навчальних і громадських досягнень кожного учня.

Для оцінки збираються дані у відповідності з показниками-індикаторами, що включають:

- ✓ звіти класних керівників, вчителів-предметників, керівників ПС;
- ✓ результати анкетування учнів, батьків, вчителів;
- ✓ результати ДПА, підсумкових контрольних робіт та зрізів;
- ✓ педагогічні спостереження і т. д.

Об'єкти в системі оцінки результатів освітньої діяльності:

- Якість освоєння програм з навчальних предметів.
- Забезпечення доступності якісної освіти.
- Стан здоров'я учнів.
- Ставлення до школи випускників, батьків, місцевої громади.
- Ефективне використання сучасних освітніх технологій.
- Створення умов для позаурочної діяльності учнів і організації додаткової освіти.
- Забезпечення умов безпеки учасників освітнього процесу.
- Участь в районних, регіональних, федеральних і міжнародних фестивалях, конкурсах, оглядах.

В ліцеї постійно удосконалюється управлінська діяльність. У реалізації програми беруть участь адміністрація, соціальний педагог, психолог, вчителі, функціональні обов'язки яких визначені Посадовими обов'язками. Діяльність предметних професійних спільнот, традиційні внутрішкільні семінари, предметні тижні складають основу методичного забезпечення програми. Школа несе відповідальність перед батьками учнів і засновником за виконання своєї освітньої програми.

VII. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

При формуванні навчального плану враховано вимоги

- ✓ Закону України «Про освіту»
- ✓ Листа МОН від 13 вересня 2023 р. № 1/13749-23 «Щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році»
- ✓ Листа МОН від 05 серпня 2022 р. № 1/9-420 «Щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році»

- ✓ Листа МОН від 11 серпня 2022 р. № 1/9-430 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році»
- ✓ Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України 15 травня 2023 р. № 563
- ✓ типовими освітніми програмами, розробленими на їх основі та затвердженими наказами МОН від 20.04.2018 № 405, від 20.04.2018 № 406, від 20.04.2018 № 407, від 20.04.2018 № 408.

Навчальний план на 2023/2024 н.р. Кам'янського ліцею складений відповідно:

для 1-4 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою наказом МОН від 12 серпня 2022 року № 743;

для 5-6 класів - за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 № 235;

для 7- 9 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 405 (таблиця 1);

для 10 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (таблиця 2)

для 11 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (таблиця 2)

Особливості організації освітнього процесу у початковій школі

Типову освітню програму для 1-4 класів Нової Української Школи закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти.

Навчальні плани школи I ступеня складені на основі:

- 1-4 класи за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти (1-4 класи), розробленою під керівництвом О. Я. Савченко – Наказ Міністерства освіти і науки України від 12. 08. 2022 року №743 ;

- Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальному плані реалізується через окремі предмети "Українська мова (навчання грамоти, українська мова і читання). Змістовий розподіл між основною та інтегрованими частинами здійснюється учителем самостійно.

Навчальний предмет "Іноземна мова" забезпечує виконання завдань мовно-літературної освітньої галузі, що стосується іншомовної освіти і не передбачає інтегрування в інші освітні галузі.

Освітня галузь "Математика", реалізується через однойменний предмет, відповідно - "Математика". 1-2 класи-4 години на тиждень, 3-4 класи-5 год на тиждень.

Час на вивчення курсу "Я досліджую світ" компонується таким чином: у 1-4 класах на тиждень відводиться на природничу освітню галузь 3 години.

З метою реалізації у 2-3 класах НУШ завдань інформатичної освітньої галузі (1 година на тиждень) проводиться в кабінеті інформатики вчителем інформатики.

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується предметом "Фізична культура".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується інтегрованим курсом «Мистецтво» з розподілом на окремі предмети "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремий предмет "Дизайн і технології”

Змістові лінії мовно-літературної галузі реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети: 1 клас - «Українська мова. Навчання грамоти.», 2 клас - навчальні предмети «Українська мова, Літературне читання», 3-4 класи– «Українська мова, Літературне читання ».

У початковій школі може здійснюватися поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517 та листа МОН № 1/9-322 від 18.05.2018 року)

Орієнтирами для спостереження та оцінювання є вимоги до обов’язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи. Формувальне оцінювання оцінює процес навчання учнів, а не результат. В кінці навчального року учням 1-4 класів видається Свідоцтво заповнене учителем. Учителі, які викладають навчальні предмети у початковій школі дають характеристику предметних компетентностей учня за чотирирівневою системою. У 1-2 класах оцінювання має описовий характер як рівня навчання, старанності та соціальної поведінки, так і предметів та навчального процесу в цілому, але не результату-вербальне оцінювання. В 3-4 класах формувальне оцінювання і підсумкове річне рівневе оцінювання «(В),(Д)(С),(П)». Батькам або особам, що їх замінюють, видають два екземпляри зразків Свідоцтва. Один залишається вдома, інший з підписом та з побажаннями батьків або осіб, що їх замінюють повертається в школу і зберігається в особовій справі.

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 12. 08. 2022 року №743 варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладами загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Відповідно до методичних рекомендацій щодо стану викладання окремих предметів години варіативної складової надаються на посилення вивчення предмету інваріантної складової з мовно-літературної галузі в 1-4 класах по 1 годині.

Особливості організації освітнього процесу у 5-6 класах НУШ

Типова освітня програма II ступеня (5-6 клас НУШ) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988р, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р № 898, наказом МОН України № 235 від 19.02.2022 р.

Навчальний плани орієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями для 5-6 класів та 7-9 класів:

галузь	предмети
Мовно-літературна	<i>Українська мова. Українська література Іноземна мова Зарубіжна література</i>
Математична	<i>Математика</i>
Природнича	<i>Пізнаємо природу, Географія</i>
Соціальна і здоров'язбережувальна	<i>Здоров'я, безпека та добробут. Етика.</i>
Громадянська та історична	<i>Вступ до історії України та громадянської освіти.</i>
Технологічна	<i>Технології.</i>
Інформатична	<i>Інформатика</i>
Мистецька	<i>Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво</i>
Фізична культура	<i>Фізична культура</i>

Освітня галузь "Мовно-літературна" у 5-6 класах реалізується через окремі предмети : Українська мова, Українська література, Іноземна мова, Зарубіжна література.

Освітня галузь "Громадянська та історична" у 5-6 класах реалізується через предмет: Вступ до історії України та громадянської освіти.

Освітня галузь "Математична" у 5-6 класах реалізується через предмет: Математика.

Освітня галузь "Природнича" у 5-6 класах реалізується через предмет: Пізнаємо природу

Освітня галузь "Мистецька" у 5-6 класах реалізується через окремі предмети: Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво.

Освітня галузь "Технологічна" у 5-6 класах реалізується через предмет: Технології.

Освітня галузь "Інформатична" у 5-6 класах реалізується через предмет: Інформатика.

Освітня галузь "Соціальна і здоров'язбережувальна" у 5-6 класах реалізується через предмети: Здоров'я, безпека та добробут. Етика

Освітня галузь "Фізична культура" у 5-6 класах реалізується через окремі предмет: Фізична культура.

Типова освітня програма забезпечує викладання навчальних предметів інваріантної складової у повному обсязі годин, що передбачені Типовими освітніми планами, що дає змогу виконати Державний стандарт освіти.

Предмети інваріантної складової навчального плану, що не мають цілої кількості годин у 5-6 класах, будуть викладатися по семестрах шляхом чергування, а саме: етика – інформатика (у 5 класі у I семестрі 1 година етики, у II семестрі – 2 год.інформатики. У 6 класі 1 година етики читатиметься у II семестрі).

В 5-5 класах здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів, а саме української мови, іноземної мови, інформатики, технологій відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

Особливості організації освітнього процесу в основній школі (7-9 класи)

Типова освітня програма II ступеня (базова середня освіта, допрофільна освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405 "Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня" та розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988р, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р № 898, наказом МОН України № 235 від 19.02.2022 р.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5880годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Навчальний плани зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузямидля 5класів та 6-9 класів:

5 -6 класи		7-9 класи	
галузь	предмети	галузь	предмети
Мовно-літературна	Українська мова. Українська література Іноземна мова Зарубіжна література	Мови і літератури	Українська мова, Українська література, Іноземна мова, Зарубіжна література.
Математична	Математика	Суспільствознавство	Історія України, Всесвітня історія, Основи правознавства
Природнича	Пізнаємо природу	Мистецтво	Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво, Мистецтво.

Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут. Етика.	Математика	Математика, Алгебра, Геометрія
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти.	Природознавство	
Технологічна	Технології.	Технології	Трудове навчання, Інформатика.
Інформатична	Інформатика	Здоров'я і фізична культура.	Основи здоров'я, Фізична культура
Мистецька	Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво		
Фізична культура	Фізична культура		

Освітня галузь " Мови і літератури" у 7-9 класах реалізується через окремі предмети : Українська мова, Українська література, Іноземна мова, Зарубіжна література.

Освітня галузь " Суспільствознавство" у 7-9 класах реалізується через окремі предмети : Історія України, Всесвітня історія, Основи правознавства.

Освітня галузь " Математика" у 7-9 класах реалізується через окремі предмети: Математика, Алгебра, Геометрія.

Освітня галузь " Природознавство" у 7-9 класах реалізується через окремі предмети: Природознавство, Біологія, Географія, Фізика, Хімія.

Освітня галузь " Мистецтво" у 7-9 класах реалізується через окремі предмети: Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво, Мистецтво.

Освітня галузь " Технології" у 7-9 класах реалізується через окремі предмети: Трудове навчання, Інформатика.

Освітня галузь " Здоров'я і фізична культура" у 7-9 класах реалізується через окремі предмети: Основи здоров'я, Фізична культура.

Типова освітня програма забезпечує викладання навчальних предметів інваріантної складової у повному обсязі годин, що передбачені Типовими освітніми планами, що дає змогу виконати Державний стандарт освіти.

Предмети інваріантної складової навчального плану, що не мають цілої кількості годин у 7-9 класах, будуть викладатися по семестрах шляхом чергування, а саме:

7 класи – Хімія (1,5 год.), I семестр – 1 год, II семестр – 2 год.;

8 класи – Історія України (1,5 год.), I семестр- 2 год., II семестр - 1 год.;

9 класи – Історія України (1,5 год.), I семестр- 1 год., II семестр - 2 год.;

Відповідно до Наказу МОН № 405 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» варіативна складова

навчального плану закладу освіти визначена, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах школи.

Відповідно до моніторингових досліджень за 2021-2022 н.р. по школі, результатів участі у конкурсах та учнівських інтернет-олімпіадах, години варіативної складової складають:

1. вивчення предмету інваріантної складової з мовного складника у 6 класах - 0.5 години, у 7 класах - 0.5 години, у 8 класах - 1 години, у 9 класах - 1 години.
2. вивчення предмету інваріантної складової з географії у 9 класах – 0,5 години.
3. факультативні заняття, що відображені у таблиці «Мережа годин варіативної складової».

В основній школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів, а саме української мови, інформатики, трудового навчання відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р.

Особливості організації освітнього процесу у старшій школі

Навчальні плани школи III ступеня складені на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 для 10-11 класів та за п'ятиденним робочим тижнем. Навчальний план охоплює інваріантну частину, сформовану на державному рівні та варіативну частину.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік; Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладів загальної середньої освіти III ступеня.

Нашим навчальним закладом було обрано другий варіант типового навчального плану (таблиця 2) для 10 та 11 класу, що містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів, де передбачено вивчення окремих предметів: «Історія України», «Всесвітня історія»), «Громадянська освіта», «Математика», «Природничі науки» (у другому варіанті передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія»), «Фізична культура», «Захист Вітчизни». Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учень має обрати два предмети – один в 10 класі, інший в 11 класі, або одночасно два предмети в 10 і 11 класах (у такому разі години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами). Учнями було обрано: «Інформатика», «Технології», які одночасно викладатимуться в 10 і 11 класах.

Відповідно до освітньої програми для 10 - А, Б, В та 11 –А, Б, В класів обрано профільними предметами українська мова. При цьому було враховано кадрове забезпечення, матеріально-технічна база закладу та освітні потреби учнів. На підсилення предмету

математика, Історія України, захист України було збільшено кількість годин за рахунок додаткових (1 год – математика, 0,5 - Історія України, захист України)

Предмети інваріантної складової навчального плану, що не мають цілої кількості годин у 10 класах, будуть викладатися по семестрах шляхом чергування, а саме:

10 класи – хімія (1,5 год.), І семестр- 2 год., ІІ семестр - 1 год.;

10 класи – географія (1,5 год.), І семестр- 1 год., ІІ семестр - 2 год.

Факультативні курси є засобом задовільнення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів у галузях, які загалом не пов’язані з обраним профілем навчання і реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених планом.

Години варіативної складової використано в школі І ступеня на 100 %, у школі ІІ ступеня – 100 %, ІІІ ступеня – на 100 %. Всього по школі – на 100 %.

Мережа годин варіативної складової відображена у таблиці.

Таблиця 13
до Типової освітньої програми

**Навчальний план закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою і вивченням етики
чи курсів духовно-морального спрямування**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
	Етика/курси духовно-морального спрямування****	1	1	-	-	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров’я і фізична культура	Основи здоров’я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		24,5+3	26,5+3	27+3	27,5+3	29+3

Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	2,5	3,5	3,5	4	4
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	27+3	30+3	30,5+3	31,5+3	33+3

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

**** Курси духовно-морального спрямування впроваджуються лише за умови письмової згоди батьків усіх учнів класу та за наявності підготовленого вчителя.

Директор департаменту
загальної середньої та дошкільної освіти

Таблиця 1
до Типової освітньої програми

Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		23,5+3	26,5+3	28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33

Всього (без урахування поділу класів на групи)	27+3	30+3	30,5+3	31,5+3	33+3
---	-------------	-------------	---------------	---------------	-------------

* Заклад загальної середньої освіти може обирати

інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

Директор департаменту загальної середньої та дошкільної освіти

 О.Г.Кононенко

Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова і література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)	9 (7)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

В межах подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

аявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.
за і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою, корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.
нини фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

ктор департаменту
ьної середньої та дошкільної освіти

енко

**Навчальний план
закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання**

Філологічний напрям

Предмети	Кількість годин на тиждень у 11 класі	
	Української філології профіль	Іноземної філології профіль
Українська мова	4	2
Українська література	4	2
Іноземна мова	3	5
Друга іноземна	-	3
Зарубіжна література	3	3
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта: економіка людина і світ	1	1
	0,5	0,5
Художня культура	0,5	0,5
Математика	3	3
Астрономія	0,5	0,5
Біологія	1,5	1,5
Фізика	2	2
Хімія	1	1
Екологія	0,5	0,5
Технології	1	1
Інформатика	1	1
Фізична культура	2	2
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Разом	32,5	33,5
Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення курсів за вибором, факультативів	5,5	4,5
Гранично допустиме навантаження на учня:	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

* Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Директор департаменту загальної
середньої та дошкільної освіти

 ЮНЕНКО

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ
ДЛЯ УЧНІВ КАМ'ЯНСЬКОГО ЛІЦЕЮ**
(затверджені наказами МОН від 20.04.2018 р. №405)

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА

Назва програми	Видавництво	
Українська література	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Українська мова	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Зарубіжна література	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Іноземні мови	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Історія України	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Всесвітня історія	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Біологія	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Географія	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Етика	Сайт МОНУ	Лист МОН від 20.04.2018 р. №405
Інформатика	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Математика	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Мистецтво	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Основи здоров'я	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Основи правознавства	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Природознавство	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Хімія	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Фізика	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Трудове навчання	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405
Фізична культура	Сайт МОНУ	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №405

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ
ДЛЯ УЧНІВ 7-11 КЛАСІВ КАМ'ЯНСЬКОГО ЛІЦЕЮ**
(затверджені наказами МОН від 20.04.2018 р. №408)

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zaga-lna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА

Назва програми	Рівень викладання	Видавництво	Гриф
Українська мова	Рівень профільний	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Українська література	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Історія України	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Всесвітня історія	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Зарубіжна література	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Іноземні мови	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І.)	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцківа Я. Я.)	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Біологія і екологія	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Хімія	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Географія	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Захист Вітчизни	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Інформатика	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Технології	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408
Фізична культура	Рівень стандарту	Сайт МОН	Наказ МОН від 20.04.2018 р. №408

